

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. c)

Istorie

Simulare pentru clasa a XI-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „[În Italia] muncitorii își reiau lucrul în toamna lui 1920 și în acel moment de acalmie, cu dorința de a declanșa o <contrarevoluție preventivă>, mișcarea fascistă ia avânt. Aceasta fusese fondată în martie 1919, la Milano, de Benito Mussolini, un fost socialist care fusese exclus din partid în 1914 pentru că propovăduise intrarea Italiei în război [...]. La începuturile sale, mișcarea este formată în primul rând din foști combatanți, din tineri ofițeri și din soldați ai trupelor de elită recent demobilizați și pe care reîntoarcerea la viața civilă îi lasă dezorientați și adeseori fără ocupație. [...] Ideologia și programul mișcării sunt încă foarte neclare. Acestea constituie un amestec de teze împrumutate de la mișcarea naționalistă și de la sindicalismul revoluționar, cu o puternică doză de demagogie menită să-i reunească pe toți cei care aruncă pe umerii regimului <burghez> responsabilitatea greutăților cu care se confruntă.

Până în toamna anului 1920, fascismul își păstrează caracterul de grupare destul de mică. Abia odată cu regresul marelui val revoluționar acesta ia avânt, susținut de subvențiile marilor proprietari agrari și ale anumitor medii industriale, pentru care el va reprezenta curând un instrument de teroare antirevoluționară.”
(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. „Patru principii esențiale domină structura regimului lui Mussolini. În primul rând [...] <primatul statului> care reprezintă totul, pe când cetățeanul nu înseamnă nimic [...] În al doilea rând <primatul șefului>, simbolizat prin formula lapidară: <Il Duce are întotdeauna dreptate>. Pentru a pune în aplicare formula, instituțiile tradiționale sunt golite de conținutul lor (monarhia redusă la rolul de reprezentare, Senatul populat de fasciști) sau suprimate, precum Camera Deputaților, care este înlocuită, în octombrie 1938, de Camera fasciștilor și de corporații, în timp ce toată puterea este concentrată în mâinile *Ducelui*, simultan șef al guvernului, ministru al corporațiilor și șeful armatelor. În al treilea rând, <primatul partidului> identificat cu statul. [...] În fine, prin presă [...], prin radio, prin cinema și prin afișe regimul se străduiește să suprimă orice spirit critic ca să facă din fiecare cetățean un soldat perfect al fascismului, gata să asigure <primatul națiunii>, ridicând Italia pe primul loc al puterilor europene.”

(P. Thibault, *Istoria universală*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o instituție politică precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la membrii mișcării fasciste. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și spațiul istoric la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că programul mișcării fasciste este neclar. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două regimuri politice din Europa contemporană, în afara celui la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei alte forme de organizare statală din Europa contemporană, în afara celei la care se referă sursa **B**. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Articolul 2

[...] (2) Uniunea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție, fără frontiere interne, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor, în corelare cu măsuri adecvate privind controlul la frontierele externe, dreptul de azil, imigrarea, precum și prevenirea criminalității și combaterea acestui fenomen.

(3) Uniunea instituie o piață internă. Aceasta acționează pentru dezvoltarea durabilă a Europei, întemeiată pe o creștere economică echilibrată și pe stabilitatea prețurilor, pe o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate [...] precum și pe un nivel înalt de protecție și de îmbunătățire a calității mediului. [...]

Articolul 6

(1) Uniunea recunoaște drepturile, libertățile și principiile prevăzute în *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene* [...], astfel cum a fost adaptată la 12 decembrie 2007, la Strasbourg, care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor. [...]

TITLUL II

Articolul 8

În toate activitățile sale, Uniunea respectă principiul egalității cetățenilor săi, care beneficiază de o atenție egală din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor sale. Este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru. Cetățenia Uniunii se adaugă cetățeniei naționale și nu o înlocuiește pe aceasta.

Articolul 8A

[...] (2) Cetățenii sunt reprezentați direct, la nivelul Uniunii, în Parlamentul European.

Statele membre sunt reprezentate în Consiliul European de șefii lor de stat sau de guvern și în Consiliu de guvernele lor, care la rândul lor răspund în mod democratic fie în fața parlamentelor naționale, fie în fața cetățenilor lor.

(3) Orice cetățean are dreptul de a participa la viața democratică a Uniunii. Deciziile se iau în mod cât mai deschis și la un nivel cât mai apropiat posibil de cetățean.”

(*Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, 2007*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți documentul de la Strasbourg, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați două instituții ale Uniunii Europene, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la piața internă a Uniunii Europene. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la cetățenii Uniunii Europene, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia procesul de integrare este specific Europei în a doua jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România și Europa în perioada contemporană, având în vedere:

- prezentarea unei caracteristici a culturii române din perioada contemporană;
- menționarea a două cauze ale dezvoltării tehnologiei și a două consecințe ale acestui fapt pentru viața cotidiană din Europa postbelică;
- precizarea unui aspect referitor la economia rurală din România, în perioada postbelică;
- formularea unui punct de vedere referitor la economia urbană în România postbelică și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.